

ZÁŮITKY MĀ% BULHARSKĀ%

StĀeda, 11 Āervenec 2007

OK, tak já bych vám napsala nĀco o mých zkušenostech z Bulharska, kdyĀ jsem to slĀbila.... JezdĀvala jsem tam pĀed drahnými lety, kdy jste si - v reálném socialismu - mohli vybrat jen mezi Rumunskem a Bulharskem, chtĀli-li jste nĀkam do tepla. Zbytek svĀta byl studenej, nebo zakázanej.

Já byla matka samoĀivitelka a pĀivydĀlávala jsem si po veĀerech tím, Āe jsem opisovala nĀjaké výplody (technické) pro jednoho architekta z OUPĀIHEJ na Praze 1, on byl totiĀ Bulhar a s "ten Āeštin" mĀl potĀĀe. No a protoĀe velmi mizernĀ, tak mi jako prĀmii dohodil letní pobyt ve vesnici Svety Vlas, na poloostrovĀ Vlas, poblĀ SluneĀního pobĀ. Byli jsme tam asi pĀtkrát a já i dĀti jsme si to tam zamilovali. Tenkrát to byla velmi levná dovolenĀ a poĀitĀm, Āe je jedna z nejlevnĀjšich i teĀ. Ten Vlas má unikátní klima, protoĀe je to vlastnĀ na úpatĀ hor, které zasahují aĀ k moři je tam jen velice malĀ plĀĀka a zbytek jsou hory. Ideální kombinace - smĀenĀ lesy, mĀĀete tam sbĀrat i houby. Dokonce tam nĀkde poblĀ mĀl "daĀu" i Āivkov a tihle potentĀti. ŰdajnĀ to bylo nejzdravĀjší místo v celĀ EvropĀ... Mluví o dobĀ tak pĀed dvaceti lety. MĀli tam komunisty, ale zas nemĀli maso, cukr, kĀvu, kakao, punĀoch, atd.atd.. PochopitelnĀ mĀli tureckĀ zĀchody, všude dostupnou pramenitou pitnou vodu, ŰĀasnĀ ovoce, jaký jsem nikdy nevidĀla a ze kterĀho stĀíkala šĀĀava, kdykoli jste do nĀj kousli, rajĀata, okurky, papriky, ledovej salĀt, atd. jaký HolanĀani nevypĀstujou, kdyby se strhali, suprovĀ praĀenĀ malilinkatĀ rybiĀky, grilovanej chleba posypanĀ ĀubricĀ, fantastickou zmrzlinku "sladled", která se prodĀvala v papĀrovejch košĀkĀch a dĀvali k ní plastovĀ ĀĀky a nejĀasnĀjší med na svĀtĀ. ProdĀvali ho za 1 leva ve sklenĀkĀch od dĀtské vĀĀivĀ a byl tam vĀdycky i kousk plĀstve. TakĀe nynĀ je jasno, Āe mĀj popis nebude zrovna 'a jour' a zdaleka ne geopolitickĀ, ale pĀedevšĀm a hlavnĀ gastronomickĀ. Tohle se myslĀ od tĀch dob nezmaĀnilo. NynĀ zajistĀ tureckĀ zĀchody nemĀjí a chodĀ se na normĀlnĀ - nicmĀnĀ však moje kamarĀdka Dana - nikoli kudlanka - která tam jednou byla s nĀmi a se svĀmi dĀtmi, si je strašnĀ chvĀlila, neb celĀ Āivot trpĀla zĀcpou a na tĀch tureckĀch zĀchodech se jí krásnĀ kakalo. Lidi tam byli vĀdycky hodnĀ, milĀ, pĀijemnĀ a ochotnĀ kdykoli pomoci. HovoĀmĀ ĀĀ slovanskou, prostĀmu lidu pomĀrnĀ srozumitelnĀvšak nĀ které vĀrazy se lišĀ co do vĀznamu - asi znĀte to znĀmé slovo "m*dat" které však v bulharštinĀ neznamĀnĀ vulgĀrnĀ vĀraz pro rozplozovací Āinnost, nĀbrĀ znaĀĀ pohybovat se, hĀbat se. No, ono je to vlastnĀ podobnĀ. Já, která jsem tehdy pĀijela z neurvalĀho ĀEeskoslovenska, jsem neustĀle tonula v slzĀch, protoĀe (i ŰplnĀ cizĀ) vĀm naprosto bĀĀnĀ podrĀeli dveĀme, Āidli, pomohli do kabĀtu - tedy do vesty, pomohli vĀm se zavazadlĀ kdyĀ se zdĀlo, Āe jsou pro vĀs moc tĀĀkĀ a tak. RozhodnĀ nejsou odtaĀitĀ. Naopak - jsou docela pĀvabnĀ jiĀanskĀ ukecanĀ - ale to já jsem taky. JĀdlo jsem kupovala na trhu, neb v krĀmech buĀ byly fronty, nebo tam nebylo ĀĀdnĀ zboĀ. MĀla jsem svou babku, u které jsem kupovala veškerou zeleninu a ovoce. JO!!! MELOUNY!!!! na ty bych zapomnĀla... Jsou ŰĀasnĀ a levnĀ. Pak prodĀvĀjĀ tĀĀ ĀĀlutĀ melouny - které vypadĀjĀ trochu jako rugbyovĀ mĀĀ a ĀĀ "papeĀĀ". TakĀe papeĀĀ je nejlepšĀ rozkrojĀ podĀlnĀ napĀ, vydlabat zrnĀka, potĀ duĀĀinu, ale tu nevyhazovat, pokrĀjet, dĀt do mĀsy a zakapat tím naprosto svĀtovĀm medem a citronovou šĀĀvou. A nechat odleĀet. Je vĀm to mana nebeskĀ. DĀle majĀ dva druhy marmelĀd; to, co prodĀvĀjĀ pod jmĀnem marmelĀda nebo dĀem - tak tomu se peĀlivĀ vyhnĀte. Zato si kupto to, Āemu ĀĀĀjĀ sladko. Sladko od jagody, sladko od praskovi, sladko od maliny - no ode všeho. Je to vlastnĀ rozvĀĀenĀ ovoce v takovĀm jako jemĀonkĀm ĀĀelĀku (ĀĀelĀ - ale lepšĀ). My se po to mohli utlouct. A majĀ ŰĀasnĀ sluneĀnicovĀ olej, kterĀho jsem vĀdycky tĀhla domĀ aspoĀ pĀt lahvi. NĀdhernĀ vonĀ a kdy nĀm udĀlĀte vdolky, lĀvance, palaĀinky nebo bramborĀky, tak majĀ ŰĀasnou chuĀĀ. Jo a tenkrát prodĀvali zubnĀ pastu ALENA - tĀ jsem si taky vĀdycky z plezĀru nakoupila spoustu a pak jsem to rozdĀvala kamarĀdkĀm jako suvenĀr. A pár mĀsĀĀ jsem se mohla doma vytahovat, Āe si ĀĀstĀ zuby svojĀ vlastnĀ extra zubnĀ pastou. Dnes je Āivkov pryĀ, komu taky - ale myslĀm, Āe hodnĀ lidi a dobrĀ jĀdlo jsou tam poĀĀd - to je danĀ polohou a nĀturou. MoĀme - aĀĀernĀ - je krásnĀ ĀĀĀounkĀ a prĀzraĀnĀ, a vĀna a koĀĀky se jim taky urĀitĀ kvalitativnĀ nehoršily. TakĀe si myslĀm, Āe aĀ kapitalismu, mĀĀete si ta, ŰĀĀt krásnou a pohodovou dovolenou a urĀitĀ levnĀjšĀ, neĀ kdekoli jinde v EvropĀ Ā svĀtĀ. O pamĀtky tam takĀe není nouze, i kdybyste nechtĀli, vĀdycky na nĀjakou narazĀte - je to prostĀ bývalĀ ThrĀkie. PochĀzel odsud i Spartakus. TakĀe hezkĀ lĀto, aĀĀ ho trĀvĀte tu, tam, Āi jinde, vĀm pĀĀje Alena T.